

Opravdu zvláštní motivace

Základ kázání: Izajáš 6:1-13

1. čtení: Sk 28:16-31

ÚVOD: Dobrovolník, který skoro nic neví

Milí bratři, milé sestry,

před třemi týdny jsme se věnovali tomuto velice známému starozákonnímu oddílu. Nejprve krátce shrnu to, co jsme už probrali. Po 52 letech stabilní a veskrze úspěšné vlády zemřel judský král Uzijáš. Pro jižní království nastává temný a nebezpečný čas. Severní Izrael už brzy padne do spárů krvežíznivé Asýrie. A Judsko bude mít také namále.

V tom roce, kdy zemřel král Uzijáš, se proroku Izajášovi dostane vidění, ve kterém zírá na Hospodina: Mocného, svrchovaného a věčného Panovníka. Toho Vládce, který jediný je *svatý, svatý, svatý* a prostý jakéhokoli zla. V jeho přítomnosti Izajáš do hloubky prožije svou hříšnost, svou nehodnost. A tím ochotněji pak hltá plnými doušky Boží milost a jeho odpuštění. Hned na to však slyší hlas Hospodina:

- ***Koho pošlu a kdo nám půjde?***

Na tuto Boží otázku prorok bez váhání odpovídá:

- ***Hle, zde jsem, pošli mne!***

Bratři a sestry, tímto nadšeneckým výrokem prorok Izajáš trumfne mnohé jiné lidi povolané do služby. Jen srovnáme tuto jeho pohotovou odpověď s jinými významnými služebníky. Hospodin musel na hoře Choréb přemlouvat Mojžíše, který se vymlouval na své nedostatečné řečnické nadání. (Ex 3-4) Hospodin musel přemlouvat proroka Jeremjáše, který se vymlouval na své mládí. (Jr 1) A proroka Jonáše musel Hospodin dokonce pronásledovat. On totiž raději vzal nohy na ramena, než aby Boha poslouchal. (Jon 1-2)

Izajáš je dobrovolník. Sám se hlásí do služby. A přitom pozor! – neví dopředu nic o tom, k čemu jej Hospodin chce použít. Neví, kam má jít. Neví, ke komu má mluvit. Dokonce ani neví, co přesně má druhým lidem sdělit. Přihlásí se jako dobrovolník, přestože o své budoucí službě neví naprosto nic.

V tom se podobá třeba mnohým matkám, které si v náročných okamžicích postesknou: *Kdybych to věděla, co mě s dětmi čeká, tak bych si to snad raději rozmyslela.* Podobá se mnohým mladým hochům, kteří kdysi s nadšením vyrazili do války, ale pak hořce svého rozhodnutí litovali. V tom svém nadšení se dokonce podobá i dětem. Nedávno jsem se na louce zeptal svých čtyř dětí, kdo má odvahu zavřít oči a otevřít pus. Kromě Natálky se nikdo nepřihlásil. Natálka tedy s nadšením zavřela oči a otevřela pus. Strčil jsem jí rychle do pusy odkvetlou pampelišku, kterou pak s odporem pár minut kolem sebe plivala. Takový malý zlomyslný vtípek, který se v rodině Kulíků předává z generace na generaci...

Na druhou stranu: Izajáš ví to podstatné. Že ho zaúkoloval sám Hospodin. Svatý Bůh, který se nad ním smíloval a daroval mu nový život. Svatý Bůh, který na rozdíl ode mě, si z lidí nedělá dobrý den. Izajáš určitě důvěřuje Bohu, že dostane úkol, který se dá zvládnout. Prorok věří, že Hospodin při plnění toho zadání bude stát při něm.

I. Slova, která vyráží dech

Ovšem slova, která uslyší od svého Panovníka, mu stejně vyrazí dech. Hospodin říká:

- ⁹ ***"Jdi a řekni tomuto lidu: »Poslouchejte a poslouchejte, nic nepochopíte, dívejte se, dívejte, nic nepoznáte.«*** ¹⁰ ***Srdce toho lidu obal tukem, zacpi mu uši, zalep mu oči, aby očima neviděl, ušima neslyšel, srdcem nepochopil, neobrátí se a nebyl uzdraven."***

Jak tomu máme rozumět, bratři a sestry? Má snad prorok zvěstovat přesně tyto tvrdé řeči svým blízkým? Má jít za nimi a říkat jim: *Nic nepochopíte, nic nepoznáte – a Bůh vás za to odsoudí?* Jistě že ne! Prorok bude dál vyzývat lid k pokání. Dál bude kázat o potřebě změny, o nutnosti nápravy. Ale čím víc bude lidi volat k pokání, tím zřejmě méně ochotně mu budou naslouchat. Ta Boží zvěst bude po nich stékat jak voda po husím peří. Brzo budou mít Izajáše a jeho zvěsti plné zuby. Za jeho slova ho budou nesnášet. Jejich neobrácené srdce tu výzvu k pokání nebude chtít slyšet. Jejich uši budou čím dál více ucpané a oči čím dál více zalepené. A tak sami nad sebou nakonec vynesou rozsudek.

A teď: Proč to vlastně Hospodin Izajášovi sděluje? Snad aby ho uklidnil a potěšil? Tak to ani náhodou! Co je na takové informaci potěšitelné?

Pán Bůh proroka neuklidňuje. On mu jen oznamuje, co se bude dít. Aby s tím počítal. Aby pak nebyl zaskočený. Aby nebyl nepříjemně překvapený. Aby ho to nezlomilo. A Izajáš se nevzpírá. Nic Hospodinu nenamítá. Jen zaúpí:

- ***Dlouho ještě, Panovníku?***

Vidíte: Izajášovi se to nezamlouvá! Neodvažuje se však s Hospodinem polemizovat. Neodmlouvá Pánu Bohu. Nedovolí si ani vzít zpět nabídku své služby. Neřekne: *Tak to sorry, Pane. Na tom jsme se nedohodli. Do toho já nejdu. Pověz si někoho jiného: Statečnějšího a většího drsníka. Na to já nemám.* A tak se jen zeptá:

- ***Dlouho ještě, Panovníku?***

A to je vlastně modlitba, bratři a sestry. Tímto dotazem prorok prosí Hospodina, aby ty dny zkrátil. Aby to netrvalo příliš dlouho. On se touto otázkou tak trochu přimlouvá za svůj lid a za svou zemi. Proč? Protože svůj lid a svou zemi miluje. Podobně se i my někdy ptáme Boha: *Ještě dlouho bude mít má matka uši zavřené pro tvé evangelium, Pane? Ještě dlouho o tobě můj bratr nebude chtít nic slyšet? Ještě dlouho se náš národ bude podobat suchým kostem? Ještě dlouho lidé kolem nás budou žít a umírat bez působení tvého mocného slova a tvého svatého Ducha?*

Hospodin Izajášovi odpoví:

- ***Dokud nezpustnou města a nebudou bez obyvatel a domy bez lidí a role se nepromění v spoušť.*** ¹² *Hospodin odvede ty lidi daleko a v zemi bude mnoho míst opuštěno.* ¹³ *Zůstane-li v ní jen desetina, i ta bude zajata a přijde vniveč jako posvátný strom, jako dub, po jehož skácení zbude jen pahýl. Tento pahýl bude símě svatě.*

Ano, zřejmě ta bezútešná situace ještě nějaký čas potrvá. Nastává čas soudu. Ale nesmíme přeslechnout, že tento čas soudu nebude trvat věčně. Na konci toho všeho se totiž objevuje záblesk naděje. Záblesk Boží milosti. Záblesk Hospodinova odpuštění a jeho shovívavosti. Poslouchali jste dobře? Po vykácení toho lesa vyrosté z pařezu nový život! Boží soud tedy není konečná. Bůh totiž chce být se svým lidem dál. On odpustí. On znovu přijme ty, kteří ho odmítali. On se nad nimi, nad námi všemi, smiluje. Že však ta cesta bude trnitá, to je zřejmé.

II. Zvláštní motivace

Bratři a sestry! Všechno, co Bůh Izajášovi sdělil, mělo nakonec proroka motivovat. Tak těm výrokům o soudu rozumím. Hospodin říká Izajášovi: *Špatně to s tvou zemí dopadne.* A co udělá prorok? Hned se začne modlit! Okamžitě začne modlitbou odvracet Bohem oznámený soud. A pak? Napne všechny své síly k tomu, aby to s jeho zemí špatně nedopadlo. Nezavřel se ve sklepě. Neutekl ze země. Naopak! Tím víc svůj lid napomínal, aby se vrátili k Hospodinu, aby změnilí svůj život k lepšímu. A když to celé domyslíme: Ani Hospodin si nepřeje stíhat svůj lid. Vždyť to on motivuje Izajáše k tomu, aby veškerou svou silou odvrátil ohlášený soud.

Bůh zde používá zvláštní motivaci, to je pravda. Nicméně tato negativní motivace funguje velice dobře. To známe z běžného života. Na táboře, když jsme byli v lese, sbíral Tobiáš Raus jeden klacek za druhým. Když jsem ho pozoroval, bezděčně ze mě vypadlo: *Tobíku, tolik klacků už neunesíš.* A co na to klučina? Tobiáš se na mě usmál a sebral všechny své síly k tomu, aby ty „palice“ donesl do tábora.

Určitě mnohé z vás překvapí, že právě tato Boží slova o soudu nad slepými a hluchými lidmi, kteří mají navíc srdce z kamene, citují novozákonní autoři poměrně často. (Mt 13:14-15; Mk 4:12; L 8:12; L 19:42; J 12:40; Sk 28:26)

Jeden příklad z Nového zákona jsme slyšeli v dnešním prvním čtení. Jedná se o poslední příběh ze Skutků apoštolských, ve kterém se tento apoštol národů snaží v Římě přivést své rodné bratry a sestry k víře v Ježíše Krista. Apoštol Pavel cituje tyto Boží výroky z knihy proroka Izajáše.

- ²³ *Určili mu den a přišli k němu ve velkém počtu. Od rána do večera k nim hovořil a vydával svědectví o Božím království. Přesvědčoval je o Ježíšovi důkazy z Mojžíšova zákona i z proroků.* ²⁴ *Jedni se jimi dali přesvědčit, druzí nechtěli uvěřit.* ²⁵ *Když odcházeli, rozdělení mezi sebou, řekl jim Pavel jen toto: "Duch svatý dobře pověděl vašim předkům ústy proroka Izaiáše: ²⁶ 'Jdi k tomuto lidu a řekni mu: Budete stále poslouchat, a nepochopíte, ustavičně budete hledět, a neuvidíte. ²⁷ Neboť srdce tohoto lidu otupělo, ušima nedoslyšají a oči zavřeli, takže očima neuvidí a ušima neuslyší, srdcem nepochopí a neobráti se - a já je neuzdravím.'* ²⁸ *Vězte," dodal Pavel, "že tato Boží spása byla poslána pohanům. A oni ji přijmou."* (Sk 28:23-28)

Možná to byl poslední zoufalý pokus, kterým se apoštol Pavel snažil přimět své bratry a sestry k tomu, aby uvěřili v Ježíše, aby žili s Kristem. Vždyť tomu nasvědčuje celý jeho život! Pavlovo misijní úsilí nepolevovalo mnoho let! Od svého obrácení k Ježíši Kristu zvěstoval lidem kolem sebe nikoho jiného než právě Ježíše Krista. Co se jen nachodil do synagog! Kolik sobot ve svém životě strávil vysvětlováním, přemlouváním, vyučováním, kázáním a hádkami se svými odpůrci! Jak často prožíval od svých krajanů útlak, nepřátelství, bezpráví a projevy nenávisti!

A přesto toho až do konce svého života nenechal. Nespokojil se s tím, že jeho bližní mají zacpané uši, zalepené oči a zavřená srdce. Že Krista, ve kterém je záchrana a nový život, nepřijímají.

ZÁVĚR: Vždycky je naděje!

Takže, bratři a sestry: Dnešní izajášovský oddíl nám rozhodně nesmí sloužit k tomu, abychom si za zavřenými dveřmi třeba právě v kostele pogratalovali v sebeuspokojení, že jsme zachráněni a omilostněni, zatímco s lidmi kolem nás to nakonec dopadne špatně, protože se k Hospodinu nikdy neobráť.

Je tomu přesně naopak! Tato Boží slova nás mobilizují. Jsou pro nás motivací, abychom se za naše bližní přimlouvali. Abychom jim tu a tam připomněli, že Bůh svou lásku ke světu prokázal v Ježíši Kristu. Abychom jim svým životem stále dokola dosvědčovali lásku našeho Pána. Vždycky je totiž naděje, že někdo další přijde se srdcem otevřeným vůči Bohu, s touhou po Božím odpuštění, s prosbou o dar nového života. Dokud svět bude světem, vždycky je naděje!

Modleme se: *Pane Ježíši Kriste, otevři oči slepých, rozevři uši hluchých, proměň kamenná srdce. Vstup do života našich blízkých, naplň je radostí, vděčností a pokojem. A také náš zrak, náš sluch, celý náš život pročišťuj. Ať celý svět spolu s námi vidí Tebe, slyší Tebe a žije s Tebou. Amen.*